

EXCURSIÓ A LA COMARCA: D'ANOIA

03/10/2026

Ascensió a la Miranda de sant Jeroni (1.236 m)

Descobrim el gran mirador de la Muntanya de Montserrat

Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore

c. Pou de la Figuera, 15, bxs. 08003 Barcelona - tel: 623 422 942

infoaeef@gmail.com - www.aeef-barcelona.org/activitats

En el decurs de l'excursió, en cas de necessitat truqueu al 616 672 173

FITXA TÈCNICA

Sortida i arribada de Barcelona: Xamfrà dels carrers Consell de Cent i Lepant) (Metro L2 Monumental, a 100 metres i L5 Sagrada Família, a 300 metres i Tram F4 Monumental).

Hora de sortida: 7:00 h

Menjars a càrrec dels/de les participants: Esmorzar en àrea de servei o similar i dinar al final de la caminada.

Longitud: 10,100 km **Durada:** 4.0 h **Desnivell acumulat:** 565 m de pujada i 565 m de baixada.

Itinerari: Monestir de Montserrat (#), Sant Miquel (1), pla de les Taràntules (2), Sant Joan (3), Sant Jeroni (4), pla dels Ocells (5), pas dels Francesos (6) i monestir de Montserrat #.

Recorregut a peu:

Des de la pl. de l'Abad Oliva prendrem una pista pavimentada que puja pel darrera de l'estació del cremallera, es tracta del denominat camí de Sant Miquel, aviat deixarem a la dreta l'estació del cremallera de Sant Joan i, més endavant, un càmping a l'esquerra, més endavant creuarem la porta de Sant Miquel i força més endavant tindrem a l'esquerra l'accés a la Creu de Sant Miquel, un magnífic mirador, continuant per la pista que seguíem aviat arribarem a la capella/ermita de Sant Miquel, que ens quedarà a la dreta; continuant per la pista que seguíem, deixarem a la dreta la bassa de Sant Miquel i arribarem a una bifurcació on prendrem la pista de la dreta en direcció a Sant Joan que és denominat camí de les Ermites; poc abans d'arribar a l'estació superior del funicular de Sant Joan creuarem el pla de les Taràntules. Un cop a l'estació deixarem a l'esquerra el camí a Sant Onofre i la dreta l'estació i continuarem pel camí que seguíem que en realitat és un magnífic mirador (miranda de Santa Magdalena que ens portarà a una bifurcació (tornarem a aquesta bifurcació a la baixada), on seguirem recte per accedir al coll de Pinasses, a l'antiga ermita de Sant Jeroni i finalment al cim de Sant Jeroni, el més alt del massís de Montserrat que és un mirador extraordinari. Des del cim hem de refer el camí de pujada, ara de baixada, fins a la bifurcació, on prendrem un camí que baixa a l'esquerra que ens portarà al torrent de Santa Maria i seguirem al seu costat cap al pla dels Escurçons i després al pla dels Ocells; la baixada ja no té aturador, creuarem el pas dels Francesos tot baixant un seguit d'escales amb baranes i el camí en farà baixar fins a la pl. de Santa Anna i després a la pl. de l'Abad Oliva pel costat de la font del Portal o del Miracle.

PUNTS INTERESSANTS DE L'ITINERARI

Muntanya de Montserrat

Sembla ser que fa uns 50 milions d'anys, durant el període geològic conegut com Eocè, als peus de la Miranda de Sant Jeroni hi havia un braç de mar que comunicava el gran mar de Tetis amb l'actual oceà Atlàntic. Aquest braç d'aigua limitava al N amb uns Pirineus en formació i al S amb una antiga serralada que es perllongava fins a les Illes Balears. Un riu nascut en aquesta serralada meridional desembocava a aquest mar i hi abocava milers de sediments, formant amb el temps un delta. Amb el xoc posterior de plaques tectòniques, aquests sediments, que podien ser tous (margues, llims, argiles, gre-sos) o durs (còdols majoritàriament de calcàries) s'aixecaren creant un immens rocam homogeni. Aquest massís va ser posteriorment seccionat per fractures verticals.

Monestir de Montserrat

És un símbol per a Catalunya i ha esdevingut un punt de pelegrinatge per a creients i de visita obligada per a turistes.

El complex monàstic, juntament amb les dependències i els serveis annexos, conforma un petit nucli de població que, segons el cens del 2006, tenia 68 habitants.

L'origen del monestir és incert, però se sap que, cap al 1011, un monjo procedent del monestir de Santa Maria de Ripoll va arribar a la muntanya per encarregar-se del monestir de Santa Cecília, amb la qual cosa el cenobi quedava sota les ordres de l'abat Oliba, de Ripoll. Santa Cecília no va acceptar aquesta nova situació i l'abat Oliba va decidir fundar el monestir de Santa Maria al lloc on hi havia una antiga ermita amb el mateix nom. A partir del 1082, Santa Maria va passar a tenir abat propi i va deixar de dependre del de Ripoll.

El segle següent va ser el de l'inici de la lluita de Montserrat per aconseguir la seva independència del monestir de Ripoll. Durant el Cisma d'Occident, el priorat de Montserrat era fidel al papa de Roma, tot i que el monestir de Ripoll donava suport a Benet XIII d'Avinyó. El 10 de març de 1409, una butlla papal de Benet XIII va crear l'abadia de Montserrat. Amb tot, Ripoll continuava mantenint certs privilegis sobre Montserrat. Amb tenacitat, el seu primer abat aconseguí una butlla del papa Eugeni IV, l'11 de març de 1431, que alliberava definitivament Montserrat de tota servitud.

El 1493, Montserrat va perdre de nou l'autonomia. El rei Ferran el Catòlic va enviar al monestir catorze monjos procedents de Valladolid, i Montserrat va passar a dependre de la congregació d'aquesta ciutat castellana.

El 1835 va patir l'exclaustració arran de la desamortització de Mendizábal, va ser saquejat i incendiat i se'n van perdre molts dels tresors. L'exclaustració va durar poc i el 1844 es va restablir la vida al monestir. La congregació de Valladolid havia desaparegut, per la qual cosa Montserrat va tornar a recobrar la independència eclesiàstica.

Durant el franquisme, després d'un període proper al nou règim, el monestir prengué, a partir de les festes d'entronització de 1947 i coincidint amb l'abat Aureli M. Escarré, una actitud catalanista i es convertí en nucli de resistència antifranquista.

Des de llavors, el monestir de Santa Maria de Montserrat no ha deixat de créixer.

Creu de sant Miquel

És una creu monumental situada dalt d'un penya-segat, al camí de Sant Miquel, a uns 100 metres de la Capella de Sant Miquel.

La creu és de ferro forjat que descansa sobre una basa graonada de pedra. Al voltant hi ha una placeta i una barana de ferro que tanca el complex. Des d'aquest indret es pot gaudir d'una vista panoràmica extraordinària que abraça des dels Pirineus fins al delta del Llobregat.

Fou plantada durant les festes jubilers de l'any 1931 en substitució d'una més senzilla existent en aquest indret.

La capella/ermita de sant Miquel

Està dedicada a l'arcàngel Miquel, patró de la muntanya. És de planta rectangular i té la capçalera semicircular. La teulada és a dues aigües, amb el carener perpendicular a la façana i teules àrabs. La façana té un portal trilític de pedra i està flanquejada per dos pilars i coronada amb un petit campanar d'espadanya, sense campana. L'edifici està parcialment envoltat per un banc i un porxo més moderns, aguantat per columnes cilíndriques fetes amb conglomerat montserratí, i cobert amb una teulada de bigues i teules. A l'interior hi ha un altar amb una representació pictòrica de Sant Miquel. Al davant hi ha una creu de terme de ferro col·locada damunt d'un peu i un pilar de pedra.

Segons la tradició el segle III ja existia una capella en aquest indret.

El lloc on està situada la capella de sant Miquel la llegenda explica que s'hi trobava un antic temple romà de Venus. Fou aterrada durant la guerra del Francès, anys 1811-1812, pel governador militar de Montserrat, amb la missió i responsabilitat de preparar la defensa de la muntanya, per impedir que els ocupants la utilitzessin com a parapet. El dia 29 de setembre de 1870, diada de Sant Miquel, es va beneir una nova capella erigida damunt de les antigues runes, amb una creu de terme enfront.

Pla de les Taràntules

En aquest pla hi ha l'estació superior del funicular de Sant Joan. El funicular fou inaugurat l'any 1918 i posteriorment fou remodelat dues vegades: el 1926 i el 1997. El seu traçat, amb pendents del 65%, supera un desnivell de 250 metres amb un recorregut de 500 metres. Des de l'estació superior es poden visitar les ermites de l'entorn, entre les quals destaquen la de Sant Joan i la de Sant Onofre. També es pot anar fins a Sant Jeroni, el camí passa pel peu de Les Gorres i enfila fins al punt més alt de Montserrat.

Ermita de sant Joan

Era una ermita ben orientada, amb bones vistes i habitacions espaioses. Per la seva ubicació i característiques era un lloc on es retiraren alguns abats. L'ermita està construïda tot aprofitant una gran balma.

El rei Felip II dinà en aquesta ermita el 10 de juliol de 1599. Els francesos la destruïren l'any 1812. Des de llavors restà abandonada fins l'any 1858.

Al segle XX un restaurant ocupà part de l'espai de l'ermita. Segons les cròniques de l'època en aquest restaurant era famós pel seu arròs a la catalana.

Al segle XIX es construí la nova ermita en un replà allunyat de les roques proper a l'emplaçament de l'antiga.

A principis del segle XX s'hi adossà un edifici que es va utilitzar com a restaurant. També s'hi construí un mirador amb vistes esplèndides sobre el vessant sud de Montserrat. Posteriorment el restaurant fou abandonat. El 1899 es bastí la capella de Sant Joan en un replà pròxim, més avall de l'emplaçament original. És una construcció aïllada i allunyada de les roques que té les seves pròpies parets, una teulada i un petit campanar. És un lloc ideal per a copsar el contrast entre l'austeritat de les antigues ermites i la solidesa de les construccions més recents. Ja al segle XX, amb l'èxit del funicular, l'indret visqué encara noves transformacions.

Cim de sant Jeroni

És el cim culminant de la muntanya de Montserrat, amb una alçada de 1.236 metres. És a la confluència dels límits dels termes municipals del Bruc a l'Anoia i de Marganell i Monistrol de Montserrat al Bages.

Prop del cim hi havia una ermita (després reconvertida en restaurant), una capella (encara dempeus) i l'estació superior del Funicular Aeri de Sant Jeroni, avui tancat.

Al cim podem trobar-hi un vèrtex geodèsic (referència 280115001) i es considerat el cim més alt (el "sostre") de les comarques del Bages i l'Anoia.

Aquest cim va formar part de la colla de vèrtexs on es van prendre dades i s'hi van fer triangulacions, a finals del segle XVIII, per mesurar amb precisió el meridià terrestre que passa per Dunkerque, París i Barcelona. El senyal per triangular es va bastir enmig de la porta de la capella. Això va contribuir a determinar la longitud del metre.

Pla dels Ocells

És un indret de pas únicament identificable per un monòlit que trobarem al final del pla, un monòlit de pedra de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre amb un fragment del Benedicite, càntic del llibre de Daniel (Dn 3,57-88), al·lusiu a l'indret: Benedicite omnes volucres coeli. Domino (Dn 3,80) "Beneïu el Senyor, tots els ocells". El pla és un ampli indret punt de trobada del torrent de santa Maria i de cinc camins.

Just passat aquest lloc, comencen de nou els trams cimentats que es barregen amb les escales, que a partir d'aquest punt i gairebé fins al final del recorregut trepitjarem; tot el tram d'escales es conegut com "les escales dels pobres". Aquest nom prové del fet que en temps passats prop d'aquest indret hi havia una casa on eren acollits els pobres.

Pas dels Francesos

El nom actual recorda el lloc per on van passar els francesos quan van envair la muntanya. Diu la llegenda que anaven guiats per un traïdor de la terra que coneixia bé tots els viaranyes de la serralada. La primera escopetada que van engegar els catalans va tocar de ple al traïdor que no havia tingut escrúpol de vendre's a l'enemic pel diners. El seu cos va caure rodolant per la muntanya i va anar a parar daltabaix d'un cingle. Al caure se li van escapar els diners que havia cobrat per la seva traïdoria que, com que eren de mal just, en escampar-se van tornar-se pedres perquè ningú no caigués en la temptació de voler-los recollir i no es condemnés com va fer-ho ell.

